

Redegørelse om behandling af klagesager vedrørende Udbetaling Danmark 2014



Ankestyrelsen



INDHOLDSFORTEGNELSE

	Side
1 Indledning	1
2 Ankestyrelsens sager	3
2.1 Tilgang af sager	3
2.2 Afsluttede sager	5
2.3 Realitetsbehandlede sager	8
2.4 Tendenser i sagsbehandlingen	13
2.5 Årsager til ændringer og hjemvisninger	16
2.6 Særligt om reelt enligsager	33

Titel Redegørelse om sagsbehandlingen i Udbetaling
Danmark 2014

Udgiver Ankestyrelsen, juni 2015

ISBN nr

Layout Identitet & Design AS

Kontakt Ankestyrelsen

Teglholmsgade 3, 2450 København SV

Telefon 33 41 12 00

Hjemmeside www.ast.dk

E-mail ast@ast.dk

1 Indledning

Ankestyrelsen skal en gang årligt udarbejde en redegørelse om sagsbehandlingen i Udbetaling Danmark på baggrund af de sager, der indbringes for Ankestyrelsen i løbet af året. Redegørelsen skal indeholde statistik over de ankede sager samt årsagerne til, at Ankestyrelsen ikke stadfæster Udbetaling Danmarks afgørelser.

Kilde: lov om Udbetaling Danmark

Ankestyrelsen behandler klagesager fra Udbetaling Danmark om barseldagpenge, boligstøtte, familierydelse, lovvalg, pension, international pension, reintegration og repatriering.

I perioden 1. oktober 2012 til 1. marts 2013 blev områderne vedrørende barseldagpenge, boligstøtte, familierydelse og pension overdraget fra kommunerne til Udbetaling Danmark. Ankestyrelsen blev i den forbindelse første og sidste klageinstans inden for områderne.

De sager, som endnu ikke var færdigbehandlet i den tidligere klageinstans – de sociale nævn og beskæftigelsesankenævne –, blev overdraget til Ankestyrelsen. Ankestyrelsen har derfor i 2014 fortsat behandlet klagesager med kommunerne som underinstans.

I juni 2013 overgik Pensionsstyrelsens opgaver til Udbetaling Danmark. Områderne vedrørende international pension, lovvalg, repatriering og reintegrationsbistand er herefter varetaget af Udbetaling Danmark og fortsat med Ankestyrelsen som klageinstans.

Da Pensionsstyrelsens opgaver overgik til Udbetaling Danmark, var der fortsat klagesager i Ankestyrelsen, som endnu ikke var færdigbehandlet. Ankestyrelsen har derfor i 2014 fortsat behandlet klagesager med Pensionsstyrelsen som underinstans.

Ankestyrelsen har derfor valgt, at statistikken for 2014 skal indeholde tal for både de afsluttede klagesager fra kommunerne og Pensionsstyrelsen og de afsluttede klagesager fra Udbetaling Danmark.

I redegørelsen har vi forsøgt at sammenligne disse tal, hvor det har været muligt.

Vi har i redegørelsen lavet en beskrivelse af de tendenser mv., der tegner sig på baggrund af den gennemgåede sagsbehandling. Vi har her blandt andet behandlet nogle spørgsmål om begrundelse, notatpligt og risikoen for bevisusikkerhed samt om retsvirkningen af, at en sag bliver hjemvist.

Afsnittet om årsagerne til, at vi ændrer eller hjemviser Udbetaling Danmarks afgørelser, er opdelt på lovområder. Afsnittet indeholder tabeller over de registrerede årsager til, at sagerne er ændret eller hjemvist. Afsnittet indeholder også få eksempler inden for hvert lovområde, som viser, hvordan vi registrerer årsagerne på sagerne.

I afsnittet om reelt enlige har vi lavet tabeller over de sager, som er indkommet fra henholdsvis kommunerne og Udbetaling Danmark.

Folketinget har den 21. april 2015 vedtaget en lovændring til Lov om Udbetaling Danmark. Lovændringen består af to hovedelementer. Det ene er, at myndighedsansvaret for efterlevelseshjælp, begravelseshjælp, internationale sygesikringsager, fleksydelse og delpension overflyttes til Udbetaling Danmark. Det andet er, at der etableres en enhed i regi af Udbetaling Danmark, der skal sikre et bedre grundlag for og forpligtende samarbejde om kontrol med sociale ydelser, herunder på de kommunale ydelsesområder, ved bedre brug af oplysninger samt tættere samarbejde mellem myndigheder.

Loven trådte i kraft den 1. maj 2015. Loven indeholder hjemmel til, at der også med virkning for sager fra 2013 og 2014 uden borgerens samtykke kan samkøres oplysninger over kommunens modtagere af kontante ydelser og økonomiske tilskud fra Udbetaling Danmark med henblik på at udfærdige og videregive lister til kommunen.

2 Ankestyrelsens sager

Ankestyrelsen modtog i 2014 i alt 4.135 sager vedrørende barselsdagpenge, boligstøtte, familieydelse, lovvalg, pension, international pension, reintegration og repatriering. I 89 sager var kommunen underinstans mod 1.392 i 2013, mens det i 4.046 sager var Udbetaling Danmark mod 2.060 i 2013.

Vi bemærker, at i nogle enkelte sager har kommunen truffet afgørelsen i 1. instans, og afgørelsen er efterfølgende revurderet af Udbetaling Danmark efter, at borgeren har klaget. Disse sager er opført som sager, hvor kommunen er underinstans.

Vi bemærker endvidere, at når en sag i det følgende og i de følgende tabeller benævnes en kommunesag, er det en samlebetegnelse, vi har valgt at anvende for sager, der har en anden underinstans end Udbetaling Danmark – altså enten Pensionsstyrelsen eller en kommune.

2.1 Tilgang af sager

I tabel 2.1 fremgår antallet af sager på områderne barselsdagpenge, boligstøtte, familieydelse, lovvalg, pension, international pension, reintegration og repatriering fordelt på henholdsvis sager, hvor kommunen er underinstans, og sager hvor Udbetaling Danmark er underinstans.

Der er, som det fremgår af tabel 2.1, indkommet meget få sager på Udbetaling Danmarks lovområder vedrørende repatriering og reintegration.

Tabel 2.1 Indkomne sager fordelt på underinstans og lovområde - 2014

	Kommuner		Udbetaling Danmark		I alt	
	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent
Andre sager om repatriering	1	1	7	0	8	0
Barselsdagpenge	0	0	462	11	462	11
Boligstøtte	45	51	1.728	43	1.773	43
Familieydelse	9	10	853	21	862	21
Lovvalg	0	0	18	0	18	0
Reintegration efter repatriering	0	0	1	0	1	0
Reintegrationsbistand	0	0	2	0	2	0
Social pension	16	18	654	16	670	16
International pension	18	20	321	8	339	8
I alt	89	100	4.046	100	4.135	100

2.2 Afsluttede sager

Af tabel 2.2 fremgår antallet af afsluttede sager fordelt på underinstans og afgørelsestype, henholdsvis for realitetsbehandlede sager og sager som er registreret som bortfaldet.

Der er afsluttet 675 kommunesager og 3.421 sager fra Udbetaling Danmark. I alt er der afsluttet 4.096 sager på området.

Af tabel 2.3 fremgår antallet af afsluttede sager i 2014 fordelt på de forskellige sagsområder opdelt på henholdsvis kommunesager og Udbetaling Danmark-sager.

2.2.1 Sager afsluttet uden realitetsbehandling

I 2013 var halvdelen af de afsluttede sager fra Udbetaling Danmark, sager som blev afsluttet som bortfaldet. I 2014 er dette tal faldet væsentligt, men det udgør fortsat 22 procent af sagerne fra Udbetaling Danmark (se side 7, figur 2.2).

Når en sag registreres som bortfaldet i Ankestyrelsen, er det fordi sagen lukkes uden realitetsbehandling. Det sker eksempelvis i de situationer, hvor en klage tilbagekaldes af borgeren, og hvor sagen returneres til underinstansen, fordi underinstansen ikke har genvurderet sin afgørelse.

Tabel 2.2. Afsluttede sager fordelt på underinstans og afgørelsestype – 2014

	Realitetsbehandlet		Bortfald		I alt	
	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent
Kommuner	575	18	100	12	675	16
Udbetaling Danmark	2.674	82	747	88	3.421	84
I alt	3.249	100	847	100	4.096	100

2.2.2 Sagsområder

Af tabel 2.3 fremgår antallet af afsluttede sager fordelt på sagsområde og underinstans i 2014. Særligt på pensionsområdet udgør sager – med en anden underinstans end Udbetaling Danmark - fortsat en væsentlig andel af sagerne. På andre områder - f. eks. familieydelsesområdet – er det et forsvindende lille antal sager med end anden underinstans end Udbetaling Danmark, der er behandlet i 2014.

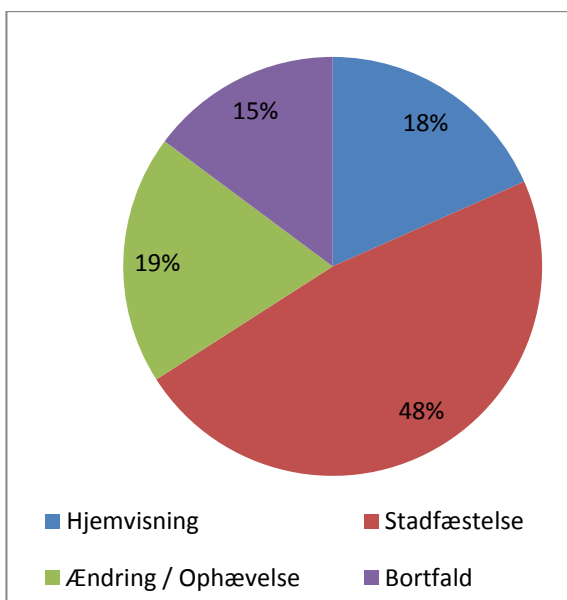
Tabel 2.3 Afsluttede sager fordelt på sagsområde og underinstans – 2014

	Kommuner		Udbetaling Danmark		I alt	
	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent
Barselsdagpenge	25	4	104	3	129	3
Boligstøtte	217	32	1.776	52	1.993	49
Familieydelse	28	4	845	25	873	21
Social pension	306	45	460	13	766	19
International pension	84	12	222	6	306	7
Lovvalg	11	2	10	0	21	1
Reintegration efter repatrieringsloven	0	0	3	0	3	0
Reintegrationsbistand	2	0	1	0	3	0
Andre sager om repatriering	2	0	0	0	2	0
I alt	675	100	3.421	100	4.096	100

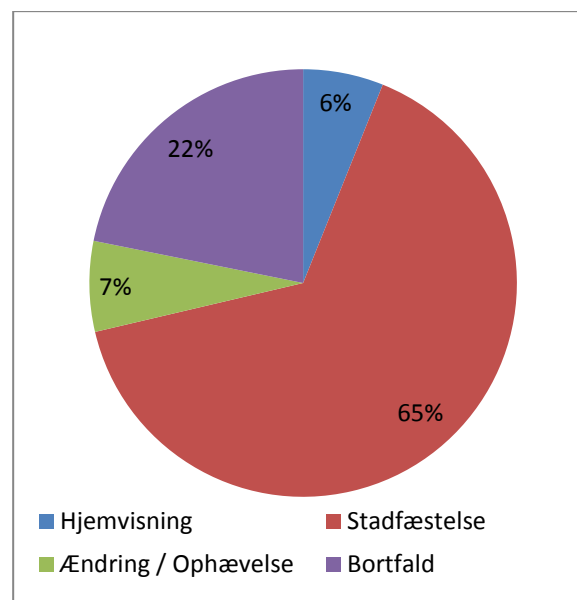
2.2.3 Udfald af alle sager fordelt på underinstans

Af figur 2.1 og 2.2 fremgår resultatet af alle sager fordelt på underinstans. Det fremgår, at 65 procent af Udbetaling Danmarks afgørelser er stadfæstet og 48 procent af kommunesagerne er stadfæstet. 13 procent af Udbetaling Danmarks sager er ændret eller hjemvist, mens det tilsvarende antal for kommunesagerne er 37 procent. Ud af det samlede antal Udbetaling Danmark-sager er der 22 procent, der er registreret som bortfaldet, mens tallet for kommunesagerne er 15 procent.

Figur 2.1 Sagsudfald for sager hvor underinstansen er kommuner - 2014



Figur 2.2. Sagsudfald for sager hvor underinstansen er Udbetaling Danmark - 2014



2.3 Realitetsbehandlede sager

Tabel 2.4 viser antallet af realitetsbehandlede sager fordelt på sagsområde og underinstans. Kommunesagerne udgjorde i 2014 575 sager, ud af det samlede antal realitetsbehandlede sager på 3.249 sager.

Tabel 2.4 Realitetsbehandlede sager fordelt på sagsområde og underinstans – 2014

	Kommuner		Udbetaling Danmark		I alt	
	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent
Barselsdagpenge	25	4	58	2	83	3
Boligstøtte	159	28	1392	52	1.551	48
Familieydelse	23	4	684	26	707	22
Social pension	291	51	365	14	656	20
International pension	64	11	167	6	231	7
Lovvalg	10	2	6	0	16	0
Reintegration efter repatrieringsloven	0	0	1	0	1	0
Reintegrationsbistand	2	0	1	0	3	0
Andre sager om repatriering	1	0	0	0	1	0
I alt	575	100	2674	100	3.249	100

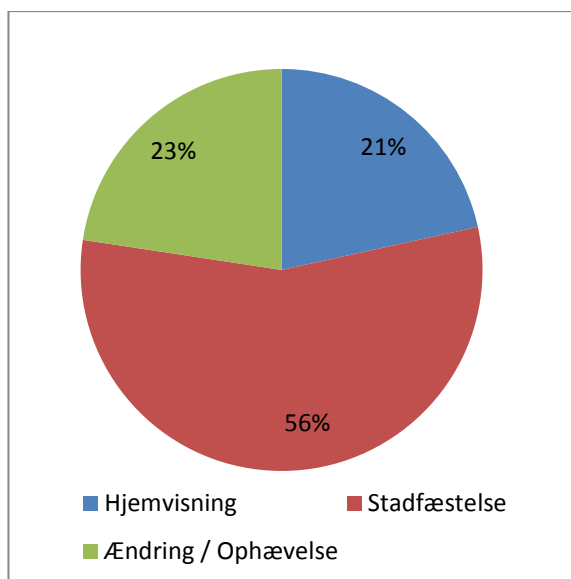
2.3.1 Udfald af realitetsbehandlede sager fordelt på underinstans

Af figur 2.3 og figur 2.4 fremgår udfaldet af realitetsbehandlede sager fordelt på underinstans. Det fremgår, at antallet af stadfæstede sager med Udbetaling Danmark som underinstans er på 83 procent, mens det samme tal for kommunesagerne er 56 procent.

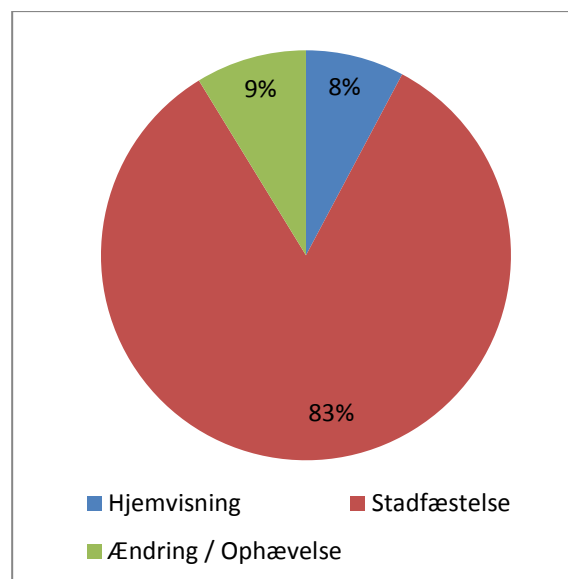
Hvis vi til sammenligning ser på tallene fra 2013, stadfæstede Ankestyrelsen 88 procent af sagerne fra Udbetaling Danmark. Ankestyrelsen hjemviste i 2013 7 procent af sagerne fra Udbetaling Danmark, og 4 procent blev ændret. For så vidt angår sagerne fra kommunerne, stadfæstede Ankestyrelsen 70 procent af sagerne. 15 procent blev ændret og 15 procent hjemvist.

Baggrunden for, at vi har stadfæstet færre sager fra kommunerne end fra Udbetaling Danmark, er bl.a., at vi overtog en del komplicerede sager fra nævnene, da områderne overgik til Udbetaling Danmark.

Figur 2.3 Sagsudfald for sager hvor underinstansen er kommuner- 2014



Figur 2.4 Sagsudfald for sager hvor underinstansen er Udbetaling Danmark- 2014



2.3.2 Udfald af realitetsbehandlede sager fordelt på lovområder

Som det fremgår nedenfor af tabel 2.5 er der relativt stor spredning mellem resultaterne af afgørelserne på de forskellige sagsområder. På lovvalg og reintegration, hvor vi har færrest sager, er stadfæstelsesprocenten 100.

På de lidt større lovområder varierer stadfæstelsesprocenten fra 86 procent på boligstøtteområdet til 55 procent på barselsdagpengeområdet.

Tabel 2.5 Realitetsbehandlede sager fordelt efter sagsudfald – Antal og procent

	Stadfæstelse		Hjemvisning		Ændring / Ophævelse		I alt	
	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent
Boligstøtte	1.334	86	89	6	128	8	1.551	100
Familieydelse	535	76	65	9	107	15	707	100
Social pension	425	65	129	20	102	16	656	100
International pension	196	85	28	12	7	3	231	100
Barselsdagpenge	46	55	19	23	18	22	83	100
Lovvalg	16	100	0	0	0	0	16	100
Reintegration efter repatrieringsloven	1	100	0	0	0	0	1	100
Reintegrationsbistand	0	0	1	33	2	67	3	100
Andre sager om repatriering	0	0	1	100	0	0	1	100
I alt	2.553	79	332	10	364	11	3.249	100

2.3.3 Udfald af realitetsbehandlede sager fordelt på lovområder og underinstans

Af tabel 2.6 og tabel 2.7 fremgår sagsudfald af de realitetsbehandlede sager for henholdsvis sager med kommunen og Udbetaling Danmark som underinstans.

Tabel 2.6 Realitetsbehandlede sager fordelt efter sagsudfald hvor underinstansen er kommune - Antal og procent

	Stadfæstelse		Hjemvisning		Ændring / Ophævelse		I alt	
	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent
Boligstøtte	86	54	27	17	46	29	159	100
Familieydelse	7	30	8	35	8	35	23	100
Social pension	154	53	74	25	63	22	291	100
International pension	57	89	4	6	3	5	64	100
Barselsdagpenge	7	28	9	36	9	36	25	100
Lovvalg	10	100	0	0	0	0	10	100
Reintegrationsbistand	0	0	1	50	1	50	2	100
Andre sager om repatriering	0	0	1	100	0	0	1	100
I alt	321	56	124	22	130	23	575	100

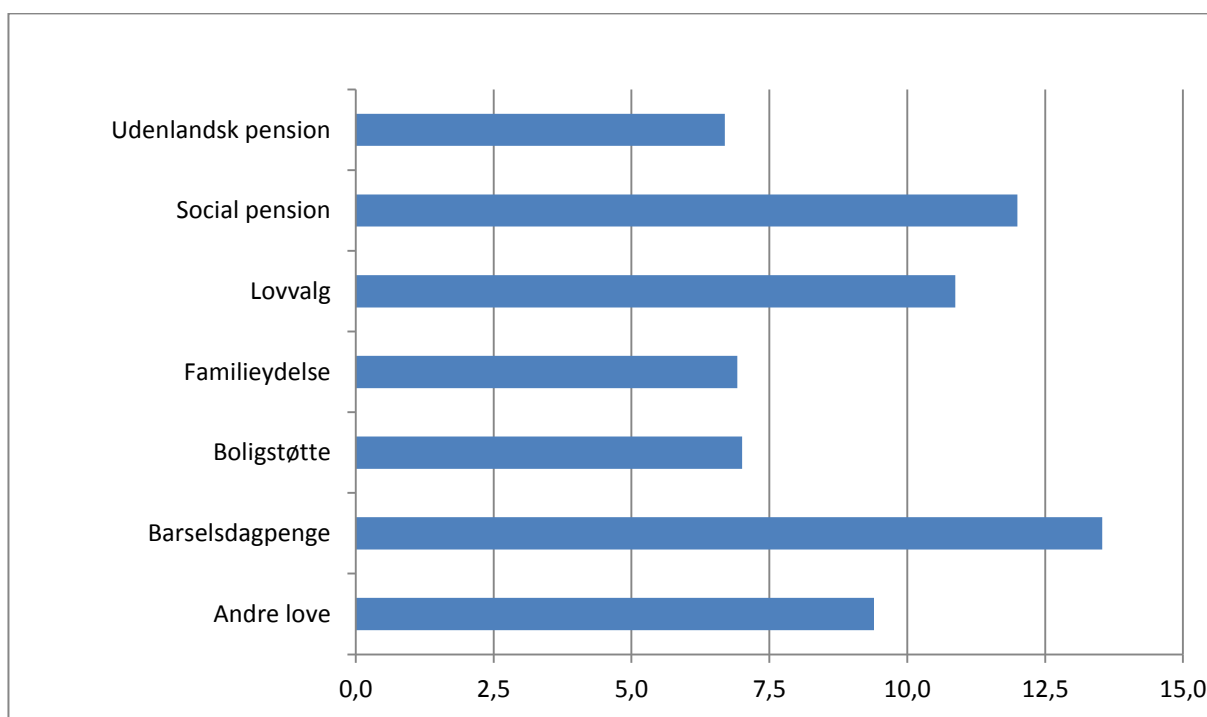
Tabel 2.7 Realitetsbehandlede sager fordelt efter sagsudfald hvor underinstansen er Udbetaling Danmark - Antal og procent

	Stadfæstelse		Hjemvisning		Ændring / Ophævelse		I alt	
	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent
Boligstøtte	1.248	90	62	4	82	6	1.392	100
Familieydelse	528	77	57	8	99	14	684	100
Social pension	271	74	55	15	39	11	365	100
International pension	139	83	24	14	4	2	167	100
Barselsdagpenge	39	67	10	17	9	16	58	100
Lovvalg	6	100	0	0	0	0	6	100
Andre sager om repatriering	1	100	0	0	0	0	1	100
Reintegrationsbistand	0	0	0	0	1	100	1	100
I alt	2.232	83	208	8	234	9	2.674	100

2.3.4 Sagsbehandlingstid

Den gennemsnitlige sagsbehandlingstid var i 2014 på 8,2 måneder. Af figur 2.5 fremgår sagsbehandlingstiden fordelt på sagsområder.

Figur 2.5 Gennemsnitlig sagsbehandlingstid for realitetsbehandlede sager - 2014



2.4 Tendenser i sagsbehandlingen

Det fremgår af bemærkningerne til Udbetaling Danmark-loven, at Ankestyrelsens redegørelse skal indeholde en beskrivelse af de tendenser mv., der tegner sig på baggrund af den gennemgåede sagsbehandling.

Vi har derfor i dette afsnit opridset nogle tendenser, som vi er stødt på i vores gennemgang af sagerne.

2.4.1 Begrundelse

Udbetaling Danmarks begrundelser i afgørelserne og genvurderingerne er i væsentlig grad standardiserede. Dette forekommer både naturligt og praktisk, når der henses til det store antal ensartede sager, som Udbetaling Danmark behandler.

Begrundelserne skal dog fortsat opfylde de almindelige forvaltningsretlige krav til en begrundelse, der er lovfæstet i forvaltningslovens § 24. Myndigheden skal således i hvert enkelt sag være opmærksom på, om myndighedens standardbegrundelser opfylder disse krav. Der skal således altid foretages en vurdering af, om borgeren har fremsat anbringender, der skal svares på. Herudover skal behovet for en mere omfattende begrundelse overvejes i forhold til, hvor indgribende afgørelsen er for borgeren, sagens kompleksitet samt hvor udførlig borgerens egen klage i sagen er.

Vi henledte i sidste års rapport opmærksomheden på, at udbetaling Danmarks afgørelser ofte bar præg af, at der var anvendt standardtekst, hvor de konkrete forhold, der var tillagt vægt ved afgørelsen, ikke fremgik.

Dette har fortsat vist sig at være en tendens ved de sager, som vi har behandlet i 2014.

2.4.1.1 Redegørelse for beregninger og periodeopgørelse

I sagerne behandlet i 2014 har det været fremherskende, at særligt beregninger og periodeopgørelser er opgjort i afgørelsen på en måde, som gør dem vanskelige at efterkontrollere for borgeren.

Det er således ofte kun de tal, der er anvendt ved beregningen, der fremgår af afgørelsen, mens mellemregninger og beregningsmetoder ikke er oplyst i afgørelsen.

Da mange af beregningerne er temmelig komplicerede, er der behov for at gøre dem forståelige for borgeren i begrundelsen ved en mere udførlig gennemgang af den foretagne beregning.

2.4.1.2 Henvisning til retsregler

Udbetaling Danmarks afgørelser indeholder i mange tilfælde ikke henvisning til den anvendte retsregel i såvel afgørelsen som i genvurderingen. Der kan både være tale om, at der slet ikke er henvist til retsregler i afgørelsen, eller at der er henvist til forkerte retsregler end dem, som er anvendt ved afgørelsen.

Udbetaling Danmark bør være opmærksom på, at begrundelsen i en afgørelse skal indeholde en klar og specifik henvisning til den relevante retsregel. Retsreglerne skal uden videre kunne identificeres af borgeren ved angivelse af lovens eller bekendtgørelsens nummer og dato. Herudover skal der henvises til den relevante bestemmelse, stk. og litra eller nummer.

2.4.1.3 Borgerens anbringender

Ankestyrelsen har i en del sager bemærket, at Udbetaling Danmark gengiver borgerens anbringender og besvarer dem således: "Det har vi ikke lagt vægt på, da det ikke har betydning for beregningen af din ydelse eller for afgørelsen".

Der er ikke pligt til at besvare alle borgerens anbringender i begrundelsen, men når der er tale om relevante anbringender, bør disse besvares i afgørelsens begrundelse.

2.4.2 Notatpligt og risikoen for bevisusikkerhed

Udbetaling Danmark har i en række sager afvist at lægge vægt på en borgers oplysning om, at borgeren har givet nogle nærmere specificerede oplysninger til enten Udbetaling Danmark eller til kommunen enten før eller efter overgangen af områderne til Udbetaling Danmark. Udbetaling Danmark har ofte i disse sager ikke forholdt sig konkret til, hvorvidt myndigheden har modtaget disse oplysninger, har overholdt sin notatpligt og sin pligt til at opbevare oplysningerne.

Dette gælder både sager, hvor der skal anvendes oplysninger fra den tidligere bevillingsmyndighed, og sager, hvor det må lægges til grund, at Udbetaling Danmark selv har modtaget oplysningerne.

Det er myndigheden, der må bære risikoen for, at der for eksempel ikke er taget notat. Dette gør sig gældende, hvis der i øvrigt er oplysninger, der understøtter, at borgeren har henvendt sig omkring det tidspunkt, som borgeren oplyser.

Under alle omstændigheder skal borgerens oplysninger altid vurderes i lyset af sagens øvrige oplysninger, og en eventuel bevisusikkerhed må hvile på det offentlige, jf. også Folketingets Ombudsmands beretning FOB nr. 97.198.

2.4.3 Hjemviste sager

Ankestyrelsen har i nogle sager set, at Udbetaling Danmark, efter at en sag er hjemvist til fornyet behandling i Udbetaling Danmark, i stedet for at lave en ny afgørelse med klagevejledning, laver endnu en genvurdering, som Udbetaling Danmark sender til Ankestyrelsen.

En hjemvisning indebærer, at underinstansen skal træffe ny afgørelse i sagen. Hjemvisning kan f.eks. ske som følge af, at der mangler væsentlige oplysninger, at der er indkommet nye væsentlige oplysninger af betydning for underinstansen oprindelige afgørelse eller som følge af væsentlige sagsbehandlingsfejl eller hjemmelsmangler.

Når Ankestyrelsen har hjemvist en sag, skal Udbetaling Danmark træffe en ny afgørelse i sagen og kan ikke nøjes med at foretage en "genvurdering" af den allerede truffe afgørelse.

Dette følger af, at en hjemvisning som udgangspunkt indebærer en fuldstændig ophævelse/annullation af underinstansens afgørelse.

Vi bemærker i den sammenhæng, at en ophævelse/annullation i sager om frakendelse af ydelser, almindeligvis betyder, at Udbetaling Danmark straks skal genoptage udbetalingen af ydelserne med tilbagevirkende kraft fra det tidspunkt, hvor Udbetaling Danmark frakendte ydelserne. Udbetalingen skal fortsætte, indtil Udbetaling Danmark har truffet en ny afgørelse med sædvanlig klagevejledning i den hjemviste sag.

Dette udgangspunkt kan dog fraviges på baggrund af den enkelte sags konkrete omstændigheder således, at Udbetaling Danmark ikke skal genoptage udbetalingen af ydelserne, indtil ny afgørelse er truffet. Det fremgår af Ankestyrelsens afgørelse, hvilken retsvirkning hjemvisningen skal have.

2.5 Årsager til ændringer og hjemvisninger

2.5.1 Hvordan måler vi årsagerne

Vi måler sagerne ud fra de formelle eller materielle mangler, som har været årsagen til, at vi har ændret afgørelsen eller hjemvist sagen. Når der er flere årsager til, at vi ændrer eller hjemviser sagen, registrerer vi dem alle på den enkelte afgørelse.

Det betyder, at der sammenlagt vil optræde flere årsager end antal ændrede og hjemviste sager.

Eksempel 1 – tilbagebetalingssager (flere områder)

Udbetaling Danmark har i en tilbagebetalingssag alene vurderet, om borgeren har modtaget ydelsen med urette. Bestemmelsen kræver, at borgeren har modtaget ydelsen både med urette og mod bedre vidende.

I eksemplet registrerer vi, at årsagen til ændringen eller hjemvisningen er, at Udbetaling Danmark har fortolket reglen forkert/ukendskab til reglen, idet Udbetaling Danmark ikke har vurderet, om ydelsen er modtaget mod bedre vidende.

Hvis vi mener, at det ikke – ud fra de foreliggende oplysninger – er sandsynliggjort, at borgeren har modtaget ydelser med urette, ændrer vi afgørelsen.

Hvis der er indhentet tilstrækkelige oplysninger og alle borgerens væsentlige argumenter er fulgt til dørs, registrerer vi alene, at Udbetaling Danmark har anvendt reglen forkert.

Hvis der er tale om en sag, hvor der mangler væsentlige oplysninger for den vurdering, som Udbetaling Danmark skal foretage, så registrerer vi også, at der er tale om et mangelfuldt oplysningsgrundlag.

Uddrag fra en af Udbetaling Danmarks afgørelser, som ses anvendt som en standardformulering i tilbagebetalingssager:

”Du er på pensionsmeddelelsen og på ansøgningsblanketten vedrørende børnetilskud blevet vejledt om betingelserne for at modtage børnetilskud og pension som enlig, og om pligten til at meddele ændringer i dine forhold, der har betydning for din ret til at få børnetilskud og pension som enlig. Vi vurderer, at du i perioden 1.7.2010 (ansøgningstidspunktet – børnetilskud) – 30.9.2012 ikke har været berettiget til at modtage børnetilskud og i perioden 1.2.2011 – 30.9.2012 ikke [har] været berettiget til at modtage pension som enlig. Du har derfor tilsidesat din oplysningspligt og derved modtaget børnetilskud og pension som enlig med urette og mod bedre vidende.”

Udbetaling Danmark konstaterer, at borgeren har tilsidesat sin oplysningspligt og derved har modtaget ydelser med urette og mod bedre vidende. Det er ikke tilstrækkeligt, at borgeren har tilsidesat sin oplysningspligt. Bestemmelsen kræver også, at borgeren vidste eller burde vide, at borgeren havde pligt til at give de pågældende oplysninger. Udbetaling Danmark ses ikke ud fra begrundelsen ovenfor at have taget stilling til dette.

Vi mener ikke, at Udbetaling Danmark ved henvisning til pensionsmeddelelsen og ansøgningsblanketten vedrørende børnetilskud har taget stilling til, om borgeren også vidste eller burde vide, at borgeren havde tilsidesat sin oplysningspligt.

Eksempel 2 – efterregulering og tilbagebetaling (boligstøtte)

En borger modtager boligstøtte og har i løbet af året oplyst om en indkomststigning. Udbetaling Danmark har ved en fejl ikke registreret oplysningen på sagen og omregnet borgerens boligstøtte i løbet af året. Udbetaling Danmark bliver opmærksom på indkomststigningen ved den årlige efterregulering.

Udbetaling Danmark efterregulerer for hele året og kræver tilbagebetaling af for meget udbetalt boligstøtte.

Udbetaling Danmark anvender ikke reglen om periodemæssig opdeling. Udbetaling Danmark foretager heller ikke en konkret vurdering af, om borgeren var klar over, at borgerens oplysninger om indkomststigning ikke var blevet anvendt.

Udbetaling Danmark har i eksemplet ikke anvendt boligstøttelovens § 47, stk. 6, om periodemæssig opdeling eller princippet i principafgørelse M-4-03, om at der skal foretages en konkret vurdering af, om borgeren var klar over, at borgerens oplysninger om indkomststigning ikke var blevet anvendt. Vi betragter dette som ukendskab til regler og praksis. I eksemplet registrerer vi derfor, at Udbetaling Danmark har fortolket reglen forkert/ukendskab til reglen.

Da sagen mangler oplysninger, for at den korrekte vurdering kan foretages, hjemvises sagen. Vi registrerer derfor også et mangelfuldt oplysningsgrundlag. Dette emneord registreres i øvrigt på stort set alle hjemviste sager.

2.5.2 Samlet måling over årsagerne

Som det fremgår af tabel 2.8, er der primært tale om materielle mangler ved de afgørelser, som vi har ændret eller hjemvist. Det er kun få sager, vi har ændret eller hjemvist på grund af formelle mangler. Grunden til, at vi har ændret eller hjemvist få sager som følge af formelle mangler, er enten, at Udbetaling Danmark selv har rettet op på manglen i forbindelse med genvurderingen af sagen, eller at Ankestyrelsen har rettet op på manglen i forbindelse med klagesagsbehandlingen.

Som nævnt under afsnit 2.4.1 er Udbetaling Danmarks begrundelser for afgørelserne ofte mangelfulde. Ankestyrelsen kan typisk rette op på denne type af formelle mangler i forbindelse med, at vi stadfæster Udbetaling Danmarks afgørelse. Det er derfor sjældent, at en mangelfuld begrundelse er årsagen til, at vi ændrer en afgørelse eller hjemviser en sag.

Vi hjemviser kun en sag som følge af en mangelfuld begrundelse, hvor der slet ikke er en begrundelse for afgørelsen eller for dele af afgørelsen, og hvor vi ikke ud fra sagens oplysninger eller egne mindre omfattende sagsoplysningskridt kan træffe afgørelse om borgerens retstilling.

De fleste sager, som er hjemvist som følge af en utilstrækkelig begrundelse, er hjemvist, fordi Udbetaling Danmark ikke har redegjort for, hvordan et tilbagebetalingskrav er beregnet.

Vi fører ikke statistik over stadfæstede afgørelser, hvor vi har rettet op på de formelle mangler, eller hvor de formelle mangler ikke har været årsagen til, at afgørelsen er ændret eller sagen er hjemvist.

Tabel 2.8 Årsagerne til ændring/hjemvisning – alle sager

234 ændrede afgørelser og 208 hjemviste sager.

Materielle mangler	
Forkert fortolkning af/ukendskab til regel	157 sager
Forkert anvendelse af regel	265 sager
Mangel ved den anvendte hjemmel	4 sager

Formelle mangler	
Mangelfuldt oplysningsgrundlag	226 sager
Begrundelsesmangel	61 sager
Vejledningsmangel	84 sager
Manglende partshøring	3 sager
Nye oplysninger (nova)	47 sager

2.5.3 Barselsdagpenge

På barselsdagpengeområdet ændrede vi 9 afgørelser og hjemviste 10 sager, dvs. i alt 19 sager.

Tabel 2.9 Årsagerne til ændring/hjemvisning – barselsdagpenge

Materielle mangler	
Forkert fortolkning af/ukendskab til regel	8 sager
Forkert anvendelse af regel	8 sager
Mangel ved den anvendte hjemmel	1 sag

Formelle mangler	
Mangelfuldt oplysningsgrundlag	13 sager
Begrundelsesmangel	8 sager
Vejledningsmangel	3 sager
Nye oplysninger (nova)	2 sager

Eksempel 1 – tilbagebetaling

Udbetaling Danmark træffer afgørelse om tilbagebetaling af barselsdagpenge, fordi en lønmodtager har modtaget løn i samme periode, hvor der skulle have været afholdt orlov.

Vi hjemviser sagen, fordi Udbetaling Danmark hverken i afgørelsen eller genvurderingen redegør nærmere for, hvordan tilbagebetalingskravet er beregnet. Udbetaling Danmark tager heller ikke stilling til, om barselsdagpengene er modtaget mod bedre vidende.

På sagen registrerer vi, at sagen hjemvises, fordi den er mangelfuldt begrundet, og Udbetaling Danmark har haft ukendskab til kravet om ond tro i tilbagebetalingsreglen.

Eksempel 2 – lønmodtagers overskridelse af anmodningsfristen

En lønmodtager anmoder om barselsdagpenge efter lønophør. Der gælder en frist for anmodning på 8 uger fra lønophør.

Udbetaling Danmark træffer afgørelse om, at borgeren har overskredet ansøgningsfristen, fordi det fremgår af eIndkomst, at lønmodtagerens løn er ophørt for mere end 8 uger siden.

Lønmodtageren klager, fordi lønmodtagerens arbejdsgiver ved en fejl har udbetalt løn i en længere periode, end lønmodtageren var berettiget til efter overenskomsten. Arbejdsgiveren har efterfølgende trukket lønnen tilbage, så denne ikke længere fremgår af eIndkomst. Lønmodtageren fremlægger lønsedler og en erklæring fra arbejdsgiveren om forløbet. Udbetaling Danmark fastholder afgørelsen.

Ankestyrelsen ændrer afgørelsen, idet lønmodtageren har ansøgt om barseldagpenge inden for 8 uger efter det faktiske lønophør.

I eksemplet tillægger Udbetaling Danmark det ikke vægt, at lønmodtageren faktisk modtog løn i en længere periode, og at lønmodtageren først senere måtte betale lønnen tilbage til arbejdsgiveren. Der er i princippet tale om fortolkning af bestemmelsen. Da bestemmelsen er uklar på dette punkt og da der ikke foreligger nogen klar praksis (principafgørelse eller domspraksis), registrerer vi, at sagen er ændret, fordi Udbetaling Danmark har anvendt reglen forkert.

2.5.4 Boligstøtte

På boligstøtteområdet ændrede vi 82 afgørelser og hjemviste 62 sager – i alt 144 sager.

Tabel 2.10 Årsagerne til ændring hjemvisning – boligstøtte

Materielle mangler	
Forkert fortolkning af/ukendskab til regel	43 sager
Forkert anvendelse af regel	93 sager

Formelle mangler	
Mangelfuldt oplysningsgrundlag	67 sager
Begrundelsesmangel	18 sager
Vejledningsmangel	6 sager
Manglende partshøring	2 sager
Nye oplysninger (nova)	2 sager

Begrundelse for beregninger

Som det kan ses i tabellen ovenfor, er der en række sager, som er hjemvist eller ændret som følge af begrundelsesmangler. Hovedparten af sagerne med begrundelsesmangler er alene hjemvist, fordi Udbetaling Danmark ikke har redegjort nærmere for Udbetaling Danmarks beregninger. Vi henviser til kapitel 2.4 om tendenser i sagsbehandlingen, afsnit 2.3.1.1 om redegørelse for beregninger og periodeopgørelse.

Eksempel 1 – en person tilflytter boligstøttemodtagerens adresse

Udbetaling Danmark træffer afgørelse om ophør af retten til boligstøtte og kræver tilbagebetaling for en periode, fordi en person ifølge CPR-registeret er tilflyttet en boligstøttemodtageres adresse. Boligstøttemodtageren oplyser, at personen ikke er flyttet ind på adressen på det registrerede tidspunkt og tilbyder at fremsende fremlejekontrakt som dokumentation.

Uddrag fra genvurderingsafgørelsen:

”Vi vurderer, at du skal tilbagebetale boligstøtten, idet du ikke har overholdt din oplysningspligt og dermed har modtaget boligstøtten mod bedre vidende.

...

Vores afgørelse er truffet på baggrund af en samlet vurdering. Vi har lagt særligt vægt på [at] X har meldt flytning til folkeregisteret pr. 1.6.2013. Det er folkeregisterets oplysninger, som lægges til grund for omberegning af boligstøtte. Vi mener derfor ikke, at dine oplysninger kan føre til et andet resultat.”

Udbetaling Danmark ses ikke ud fra begrundelsen at have taget stilling til, om boligstøttemodtageren har modtaget boligstøtten mod bedre vidende. Udbetaling Danmark tager heller ikke stilling til, om personen, som er tilflyttet adressen, skal betragtes som en del af boligstøttemodtagerens husstand. Vi registrerer dette som forkert fortolkning/ukendskab til reglerne.

Udbetaling Danmark tillægger oplysningerne i CPR-registeret afgørende betydning for vurderingen af, om borgeren er berettiget til boligstøtte. Udbetaling Danmark forholder sig ikke konkret til boligstøttemodtagerens oplysning om, at den tilflyttende person skulle være flyttet ind på et senere tidspunkt. Det er uklart ud fra Udbetaling Danmarks begrundelse, om Udbetaling Danmark reelt har foretaget en konkret vurdering. Da vi er i tvivl, registrerer vi, at årsagen til hjemvisningen er forkert anvendelse af reglen, i modsætning til forkert fortolkning/ukendskab til reglen.

Eksempel 2 – grundlag for beregning i forbindelse med ansøgning

Udbetaling Danmark har i forbindelse med et afslag på boligstøtte lagt til grund, at en borgers husstandsindkomst var på over 300.000 kr. Borgeren klager og anfører, at Udbetaling Danmark ikke har brugt den oplyste husstandsindkomst på 114.000 kr. Udbetaling Danmark fastholder afgørelsen med henvisning til borgerens seneste lønseddel uden at redegøre nærmere for beregningen af årsindkomsten.

Ved brug af oplysningerne fra samme lønseddel, som Udbetaling Danmark henviser til, beregner vi os frem til en væsentligt lavere årsindkomst. Vi hjemviser sagen med henblik på, at Udbetaling Danmark skal foretage en ny beregning.

Vi registrerer, at Udbetaling Danmark ikke har begrundet afgørelsen tilstrækkeligt, og at Udbetaling Danmark har anvendt reglen forkert. Vi hjemviser sagen, fordi der mangler oplysninger og registrerer derfor også et mangelfuldt oplysningsgrundlag.

2.5.5 Familieydelser

På familieydelsesområdet ændrede vi 99 afgørelser og hjemviste 57 sager, dvs. 156 sager.

Tabel 2.11 indeholder også årsagerne til ændring/hjemvisning af e-bokssagerne. Der henvises til afsnittet nedenfor om e-bokssagerne og til tabel 2.12, hvor årsagerne til ændring/hjemvisning af e-bokssagerne er udskilt fra resten af familieydelsessagerne.

Tabel 2.11 Årsagerne til ændring/hjemvisning – familieydelser

Materielle mangler	
Forkert fortolkning af/ukendskab til regel	58 sager
Forkert anvendelse af regel	95 sager
Mangel ved den anvendte hjemmel	1 sag

Formelle mangler	
Mangelfuldt oplysningsgrundlag	67 sager
Begrundelsesmangel	13 sager
Vejledningsmangel	69 sager
Nye oplysninger (nova)	39 sager

Eksempel – ordinært og ekstra børnetilskud – ægtefæller lever adskilt på grund af uoverensstemmelse

Udbetaling Danmark træffer afgørelse om ophør og tilbagebetaling af børnetilskud, fordi Udbetaling Danmark mener, at ydelsesmodtageren, som er gift, ikke har levet adskilt fra sin ægtefælle på grund af uoverensstemmelser. Det fremgår af sagen, at der ikke er tvivl om, at ægtefællerne har boet på hver sin adresse.

Følgende fremgår af Udbetaling Danmarks afgørelse:

“I har oplyst til Udbetaling Danmark, at I havde brug for at bo hver for sig i en periode, derfor var det ikke nødvendigt at blive skilt, hvis I fandt sammen igen.

...

Du har i mail fra den 5. september 2013 kommenteret den fremsendte partshøring. Du skriver, at I flyttede fra hinanden i april 2012 så [din ægtefælle] kunne få hjælp til hans problemer. Du skriver også, at I begge håbede på at blive samboende igen, idet I elsker hinanden og har en søn sammen.

...

Udbetaling Danmark vurderer, at du siden den 3. marts 2012 ikke har levet adskilt fra din ægtefælle [X] på grund af uoverensstemmelser, og du har derfor ikke opfyldt betingelserne for at modtage ordinært og ekstra børnetilskud. Vi har særligt lagt vægt på din og [X's] forklaring omkring jeres indbyrdes forhold og årsagen til at I flyttede fra hinanden.”

Ankestyrelsen ændrer afgørelsen, fordi ydelsesmodtageren har oplyst, at parret var flyttet fra hinanden i en længere periode på grund af problemer med at få deres ægteskab til at fungere. Ankestyrelsen lagde også vægt på, at ydelsesmodtageren har oplyst, at hun havde haft alle udgifter alene, indtil ægtefællen flyttede tilbage på adressen. Det fremgik yderligere af sagen, at deres fælles barn havde haft samvær med ægtefællen hver 14. dag og nogle aftner i hverdagene i den omhandlede periode.

Da vi ud fra de foreliggende oplysninger mener, at parret har levet adskilt på grund af uoverensstemmelser, registrerer vi, at Udbetaling Danmark har anvendt reglen forkert.

Eksempel – særligt børnetilskud - faderskab ej fastslået

Udbetaling Danmark giver afslag på at bevillige særligt børnetilskud efter bestemmelsen om, at faderskab ikke kan fastslås.

Følgende fremgår af Udbetaling Danmarks afgørelse:

“Statsforvaltningen kan ikke finde oplysninger nok til at fastslå at [X] er far til [A], [B] og [C], da du ikke har kendskab til hans adresse og ikke kan fremskaffe dokumentation for faderskab eller fødselsattest. Men da du har boet sammen med [X] og har fået 3 børn sammen med ham, er han ikke ukendt.”

Ankestyrelsen ændrer afgørelsen med henvisning til principafgørelse B-5-06, om at bestemmelsen også omfatter tilfælde, hvor der ikke, evt. ved statsamtets eller rettens afgørelse, er dokumentation for, hvem der er far til barnet.

Vi lagde ved afgørelsen vægt på, at statsforvaltningen havde afvist at fastsætte børnebidrag, fordi faderskabet ikke kunne anses for at være retligt fastslået.

Vi registrerer, at afgørelsen er ændret som følge af fortolkning/ukendskab til regler, idet Udbetaling Danmark ikke havde været opmærksom på principafgørelse B-5-06.

Eksempel – børne- og ungeydelse - barnets bopæl ændret med tilbagevirkende kraft

Udbetaling Danmark træffer afgørelse om ophør og tilbagebetaling af børne- og ungeydelse, som følge af at et barns adresse ændres med tilbagevirkende kraft.

Forældrene havde været uenige om, hvor barnet skulle have sin adresse og havde fået afgjort spørgsmålet ved retten. Der var ikke tvivl om, at barnet havde opholdt sig lige meget hos begge forældre og at barnet havde adresse hos ydelsesmodtageren, da uenigheden om bopælen opstod.

Udbetaling Danmark mener, at ydelsesmodtageren burde have kontaktet kommunen og oplyst, at byretten var nået frem til, at barnet ikke skulle være bopælsregistreret hos ham.

Følgende fremgår af Udbetaling Danmarks genvurdering:

“Du har skrevet i din klage, at endelig afgørelse først er færdigbehandlet i [landsretten] den 26. oktober 2012, at du derved var uvidende omkring [dit barns] bopælsforhold før denne dato. Det skal hertil oplyses at [byrettens] dom af 18. juli 2012 har opsættende virkning indtil anden afgørelse er truffet.

[Kommunen] har ved udbetaling af børne- og ungeydelse samt ordinært og ekstra børnetilskud været uvidende omkring afgørelsen, og har derved ikke kunne tage deres forbehold ved udbetaling af dine børneydelser for oktober kvartal 2012.”

Ankestyrelsen ændrer afgørelsen, fordi ydelsesmodtageren havde været berettiget til ydelsen i hele perioden på tidspunktet for udbetalingen. Ankestyrelsen henviste til principafgørelse B-7-95 om betydningen af opsættende virkning.

Vi registrerer, at afgørelsen er ændret som følge af fortolkning/ukendskab til regler, idet Udbetaling Danmark ikke var klar over, hvilken betydning det skulle have, at byretsdommen var tillagt opsættende virkning.

Eksempel – tidspunkt for overgang til ny børneydelsessats

Udbetaling Danmark træffer afgørelse om, at et barn født den 1. juli skal overgå til en ny børneydelsessats fra juli kvartal.

Det fremgår af loven, at børneydelsen udbetales første gang for det kvartal, der følger efter det kvartal, i hvilket retten til ydelsen er erhvervet.

Ankestyrelsen ændrer Udbetaling Danmarks afgørelse, fordi Udbetaling Danmark ikke anvendte ovennævnte regel til at afgøre, fra hvilket tidspunkt barnet skulle overgå til den nye sats.

Vi registrerer, at årsagen til ændringen er forkert fortolkning af/ukendskab til reglen.

Eksempel – forskudsvis udbetaling af bidrag – bidragsafgørelse som ændres med tilbagevirkende kraft

Udbetaling Danmark træffer afgørelse om tilbagebetaling af forskudsvis udlagt bidrag, fordi bidragsafgørelsen ændres med tilbagevirkende kraft af Ankestyrelsens familieretskontor. Bidragsbetalerens klage over bidragsafgørelsen er ikke tillagt opsættende virkning. Det vil sige, at bidragsmodtageren kan støtte ret på statsforvaltningens afgørelse om bidrag.

Følgende fremgår af Udbetaling Danmarks afgørelse:

“Vi vurderer, at du mod bedre vidende har modtaget bidraget i perioden 1. maj 2012 til 31. december 2012. Du har modtaget normalbidraget i ovennævnte periode selv om du vidste, at Ankestyrelsen behandlede en sag om børnebidraget.”

Udbetaling Danmark kommer ikke nærmere ind på, hvorfor bidragsmodtageren burde have vidst, at bidraget ville blive ændret med tilbagevirkende kraft.

Ankestyrelsen ændrer afgørelsen, fordi der ikke foreligger oplysninger i sagen, som peger i retning af, at bidragsmodtageren burde have vidst, at bidragsafgørelsen fra statsforvaltningen ville blive ændret med tilbagevirkende kraft.

Vi registrerer, at Udbetaling Danmark har anvendt reglen forkert.

Eksempel – opkrævning af bidrag – indsigelser om modregning

En bidragsbetaler gør i forbindelse med Udbetaling Danmarks opkrævning af bidrag gældende, at han har betalt for meget i bidrag. Udbetaling Danmark afviser indsigelsen med begrundelsen, at der er tale om et privatretligt krav, som ikke kan modregnes i forbindelse med opkrævningen.

Ankestyrelsen hjemviser sagen med henblik på, at Udbetaling Danmark skal undersøge, om bidragsbetaleren har et krav mod bidragsmodtageren, som kan modregnes i fremtidige opkrævninger.

Vi registrerer, at Udbetaling Danmark har haft ukendskab til praksis vedrørende modregning i beskyttede fordringer (forkert fortolkning af/ukendskab til regel).

Tabel 2.12 Årsagerne til ændring/hjemvisning – ordinært og ekstra børnetilskud (e-bokssager)

Materielle mangler	
Forkert fortolkning af/ukendskab til regel	33 sager
Forkert anvendelse af regel	4 sager

Formelle mangler	
Mangelfuldt oplysningsgrundlag	37 sager
Vejledningsmangel	67 sager
Nye oplysninger (nova)	34 sager

Ud af det samlede antal ændrede og hjemviste sager, er der tale om 71 ændrede og hjemviste e-bokssager. Det drejer sig om 34 ændrede afgørelser og 37 hjemviste sager, som vedrører e-bokspromblematikken.

I 33 af de ændrede afgørelser og i 33 af de hjemviste e-bokssager, har Udbetaling Danmark truffet afgørelse og genvurderet sagerne, inden vores principafgørelse 125-13 blev meldt ud.

I resten af de ændrede og hjemviste e-bokssager (dvs. 5 sager) har Udbetaling Danmark truffet afgørelse efter principafgørelse 125-13 blev meldt ud. Udbetaling Danmark har i forbindelse med disse sager enten anvendt principafgørelsen forkert eller ikke haft kendskab til principafgørelsen.

Kort om e-bokssagerne

Ankestyrelsen modtog over sommeren 2013 ca. 300 klager over, at der ikke var udbetalt ordinært og ekstra børnetilskud for juli kvartal 2013. Borgerne havde ikke bekræftet deres status som enlige forsørgere, og Udbetaling Danmark havde derfor stoppet ydelsen.

Det var første gang, at Udbetaling Danmark skulle fremsende breve om den årlige enlig-erklæring. Udbetaling Danmark valgte at fremsende disse breve, rykkere og afgørelser digitalt til borgere, som var tilmeldt e-boks.

Fælles for de ca. 300 klager var, at borgerne ikke havde tjekket deres e-boks.

Principafgørelse 125-13

Principafgørelsen fastslår, at Udbetaling Danmark ikke havde vejledt tilstrækkeligt, om at Udbetaling Danmark fremover ville sende breve og den årlige enligerklæring med Digital Post. Det var derfor undskyldeligt, at borgeren ikke havde bekræftet sin status som enlig inden for den frist, der var fastsat af Udbetaling Danmark og borgeren skulle stilles, som om korrekt vejledning var givet.

Hjemviste sager, hvor afgørelsen er truffet før principafgørelsen

33 af e-bokssagerne hjemviste vi med henblik på, at Udbetaling Danmark skulle undersøge, om der var sket en ændring i kommunikationsformen med den enkelte borger. Det skulle undersøges, om borgeren før enligerklæringen i 2013 havde været vant til at modtage breve fra kommunen eller Udbetaling Danmark med fysisk post.

Da sagerne handler om mangelfuld vejledning, registrerer vi på alle sagerne, at der er tale om en vejledningsmangel. Da der mangler oplysninger for at vurdere, om der foreligger en vejledningsmangel, registrerer vi et mangelfuldt oplysningsgrundlag. Da Udbetaling Danmark ikke havde taget højde for, at de burde have vejledt bedre, registrerer vi også, at sagerne blev hjemvist, som følge af forkert fortolkning/ukendskab til regel.

Hjemviste sager, hvor afgørelsen er truffet efter principafgørelsen

Vi hjemviste 4 sager, som Udbetaling Danmark havde truffet afgørelse i efter offentliggørelsen af principafgørelse 125-13. Sagerne blev hjemvist, fordi det ikke fremgik af sagerne, om borgeren havde reageret på den elektroniske fremsendelse af den årlige enligerklæring i kommunen, eller om der også var sendt en rykker med fysisk brev.

Udbetaling Danmark havde anvendt principafgørelsen, men havde ikke tillagt det tilstrækkelig vægt, at rykkerbreve kunne være sendt med fysisk post. Årsagen til, at sagerne blev hjemvist, er, at Udbetaling Danmark havde anvendt principafgørelsen forkert, dvs. forkert anvendelse af reglen. Sagerne er ligesom ovenfor også registreret med mangelfuldt oplysningsgrundlag og en vejledningsmangel.

Ændrede sager, hvor afgørelsen er truffet efter principafgørelsen

I 34 sager ændrede vi Udbetaling Danmarks afgørelser, enten fordi borgerne efter sin tilmelding til Digital Post, havde modtaget breve fra kommunen eller Udbetaling Danmark med fysisk post, eller fordi borgerne havde modtaget erklæringen med digital post i kommunen, men hvor kommunen havde fremsendt rykkerbrevet med fysisk post. Sagerne er ligesom ovennævnte sager registreret med en vejledningsmangel og forkert anvendelse af reglen.

Vi havde forinden undersøgt, hvordan rykkerbrevene var formuleret, og konstaterede, at der var tale om standardbreve, hvoraf det ikke fremgik, at der forud for rykkeren var sendt en enligerklæring med digital post. Disse sager er derfor også registreret med nye oplysninger (nova).

Stadfæstede sager – baggrunden for stadfæstelserne

I hovedparten af sagerne stadfæstede vi Udbetaling Danmarks afgørelse om, at borgeren ikke havde bekræftet sin status som enlig rettidigt, og derfor ikke opfyldte betingelserne for at modtage børnetilskud i juli kvartal 2013.

Hovedhensynet bag stadfæstelserne er, at borgeren selv har tilmeldt sig Digital Post, og at tilmeldingen medfører et ansvar for at holde øje med den digitale postkasse.

Der er forskellige underkategorier af sager, hvor vi stadfæstede.

1) I de sager hvor borgeren havde tilmeldt sig Digital Post efter januar 2012, har borgeren ikke haft en berettiget forventning om, at den fysiske fremsendelse af enligerklæringen ville fortsætte, idet borgeren selv havde ændret kommunikationsformen efter den seneste enligerklæring var udsendt. Det var således uden betydning, om borgeren forud for enligerklæringen i 2013, havde modtaget erklæringen med fysisk post.

2) Der var også en række sager, hvor borgerne forud for fremsendelsen i 2013, havde modtaget enligerklæringen med digital post, og hvor der ikke var sendt en rykker med fysisk post. Borgerne måtte altså i disse tilfælde være klar over, at erklæringen ville blive sendt digitalt.

3) Desuden var der sager, hvor den manglende reaktion fra borgeren var begrundet i andre forhold end, at erklæringen var sendt digitalt. Nogle borgere anførte eksempelvis,

at der havde været problemer med deres computer eller med at åbne e-boks, eller at de troede, at de faktisk havde udfyldt erklæringen digitalt mv.

2.5.6 Pension

På pensionsområdet ændrede vi 39 afgørelser og hjemviste 55 sager, dvs. i alt 94 sager.

Tabel 2.13 Årsagerne til ændring/hjemvisning – pension

Materielle mangler	
Forkert fortolkning af/ukendskab til regel	41 sager
Forkert anvendelse af regel	58 sager

Formelle mangler	
Mangelfuldt oplysningsgrundlag	59 sager
Begrundelsesmangel	17 sager
Vejledningsmangel	6 sager
Manglende partshøring	1 sager
Nye oplysninger (nova)	2 sager

Begrundelse for beregninger

Som det kan ses i tabellen ovenfor, er der en række sager, som er hjemvist eller ændret som følge af begrundelsesmangler. Hovedparten af sagerne med begrundelsesmangler er alene hjemvist, fordi Udbetaling Danmark ikke har redegjort nærmere for Udbetaling Danmarks beregninger. Det drejer sig både om tilbagebetalingssager og sager om varmetillæg. Vi henviser til kapitel 2.4 om tendenser i sagsbehandlingen, afsnit 2.3.1.1 om redegørelse for beregninger og periodeopgørelse.

Eksempel – tidspunkt for ret til alderspension

En borger søger om alderspension flere måneder efter, at borgeren er nået pensionsalderen. Udbetaling Danmark træffer afgørelse om, at borgeren først er berettiget til at få udbetalt pension måneden efter ansøgningen.

Borgeren anfører i sin klage, at han aldrig har modtaget meddelelse om, at han selv skulle søge om folkepension. Han oplyser samtidigt, at der i en periode på ca. 6 måneder havde været en meget ustabil postgang.

Følgende fremgår af Udbetaling Danmarks genvurdering af afgørelsen:

”Vi vurderer, at du ikke havde en ”gyldig” grund til at søge for sent til at få folkepension fra den 1.5.2013.

Du har selv et ansvar for at få søgt om pensionen i tide. Uvidenhed er ikke en gyldig grund til at der kan dispenseres fra reglerne. Man har altid en mulighed for at sætte sig ind i det, man ikke ved. Du bør i særdeleshed være opmærksom på, om der kan være post og vigtige oplysninger, du ikke modtager, når du er klar over at postgangen, hvor du bor, er ustabil.

I afgørelsen har vi lagt særligt vægt på, at vi først har modtaget din ansøgning om folkepension den 16.7.2013.

Du har skrevet i din klage, at du var uvidende om, at du selv skulle ansøge om folkepension.

Det har vi ikke lagt vægt på, da det ikke har betydning for, om du kan få pension med tilbagevirkende kraft.”

Ankestyrelsen hjemviser sagen, fordi det ikke er undersøgt, om det kan lægges til grund, at borgeren har modtaget meddelelsen om ret til folkepension. En meddelelse som Udbetaling Danmark ifølge loven skal sende i rimelig tid, inden den pågældende når folkepensionsalderen.

Vi registrerer, at Udbetaling Danmark ikke har haft kendskab til princippet om realudligning. Det vil sige, at vi både registrerer forkert fortolkning af/ukendskab til regel og en vejledningsmangel. Da der mangler oplysninger om postgangen, registrerer vi også et mangelfuldt oplysningsgrundlag.

Eksempel – supplerende pensionsydelse (ældrecheck)

Udbetaling Danmark giver afslag på supplerende pensionsydelse med henvisning til, at pensionistens formue overstiger formuegrænsen.

Vi hjemviser sagen, fordi Udbetaling Danmark ikke har redegjort tilstrækkeligt for, hvordan formuen er opgjort, og fordi der ikke foreligger tilstrækkelige oplysninger i sagen til, at vi selv kan opgøre pensionistens formue.

Vi registrerer, at der foreligger en begrundelsesmangel og et mangelfuldt oplysningsgrundlag.

Eksempel – en enlig pensionist gifter sig

En pensionist gifter sig, og Udbetaling Danmark omregner pensionen efter reglerne for gifte. Selv om parterne ikke er flyttet sammen, har Udbetaling Danmark ikke foretaget en konkret vurdering af, om parterne har fælles husførelse efter indgåelse af ægteskabet.

Det følger af principafgørelse 3-14, at der skal foretages en konkret vurdering af, om der er etableret fælles husførelse, når en enlig pensionist gifter sig, men ikke flytter sammen med sin ægtefælle.

Vi registrerer, at Udbetaling Danmark har overset praksis, dvs. forkert fortolkning af/ukendskab til regel.

2.5.7 International pension

På området for international pension ændrede vi 4 afgørelser og hjemviste 24 sager, dvs. i alt 28 sager.

Tabel 2.14 Årsagerne til ændring/hjemvisning – pension

Materielle mangler	
Forkert fortolkning af/ukendskab til regel	7 sager
Forkert anvendelse af regel	11 sager
Mangel ved den anvendte hjemmel	1 sag

Formelle mangler	
Mangelfuldt oplysningsgrundlag	20 sager
Begrundelsesmangel	5 sager
Nye oplysninger (nova)	1 sag

Begrundelse for beregninger

Som det kan ses i tabellen ovenfor, er der flere sager, som er hjemvist eller ændret som følge af begrundelsesmangler. Sagerne er hjemvist, fordi Udbetaling Danmark ikke har redegjort nærmere for Udbetaling Danmarks beregninger i forbindelse med afgørelser om tilbagebetalingskrav som følge af et større indtægtsgrundlag. Vi henviser til kapitel 2.4 om tendenser i sagsbehandlingen, afsnit 2.3.1.1 om redegørelse for beregninger og periodeopgørelse.

Eksempel – tilkendelse af førtidspension

Udbetaling Danmark træffer afgørelse om afslag på tilkendelse af førtidspension.

Sagen hjemvises, fordi Udbetaling Danmark alene har udarbejdet en ressourceprofil og ikke har indhentet yderligere eller aktuelle lægelige oplysninger.

Vi registrerer, at Udbetaling Danmark har anvendt reglen forkert, fordi oplysningerne i sagen giver anledning til, at Udbetaling Danmark burde have indhentet yderligere lægelige oplysninger. Der registreres tilmed et mangelfuldt oplysningsgrundlag.

Eksempel – afslag på folkepension, ved ansøgning om førtidspension

Udbetaling Danmark træffer afgørelse om afslag på pension efter reglerne om alderspension.

Vi hjemviser sagen, fordi borgeren har søgt om førtidspension.

Vi registrerer, at Udbetaling Danmark har anvendt den forkerte hjemmel og at der mangler oplysninger.

2.5.8 Aktivlovens § 6

Bestemmelsen vedrører hjælp til forsørgelse til danske statsborgere i udlandet. Vi har alene ændret en sag om aktivlovens § 6, som Udbetaling Danmark har truffet afgørelse i. Afgørelsen blev ændret, fordi Udbetaling Danmark havde anvendt reglen forkert.

2.6 Særligt om reelt enligsager

Efter at familieydelses- og pensionsområdet overgik til Udbetaling Danmark, har Ankestyrelsen præciseret sin praksis om, hvordan begrebet enlig skal forstås.

For at kunne sammenligne kommunernes og tidligere Pensionsstyrelsens afgørelser fra tiden før området overgik til Udbetaling Danmark med Udbetaling Danmarks afgørelser på området, har vi siden januar 2013 særskilt registreret alle de sager, som Ankestyrelsen har afgjort om enligproblematikken inden for Udbetaling Danmarks område.

Vi har registreret, om kommunens, tidligere Pensionsstyrelsens eller Udbetaling Danmarks afgørelse drejede sig om afslag på bevilling, ophør eller tilbagebetaling af ydelsen. Afgørelser om tilbagebetaling, som typisk også indeholder en afgørelse om ophør af ydelsen, er alene registreret som en tilbagebetalingssag.

2.6.1 Enligsager afgjort i 2013 (kommune sager)

Tabel 2.15 Familieydelse (103 sager)

	Ændrede	Hjemviste	Stadfæstede
Afslag på bevilling	5	3	0
Ophør	9	4	3
Tilbagebetaling	43	12	24
I alt	57	19	27

Tabel 2.16 Pension (53 sager)

	Ændrede	Hjemviste	Stadfæstede
Afslag på bevilling	2	0	1
Ophør	6	7	6
Tilbagebetaling	12	10	9
I alt	20	17	16

2.6.2 Enligsager afgjort i 2014 (kommune sager)

Tabel 2.17 Familieydelse (7 sager)

	Ændrede	Hjemviste	Stadfæstede
Afslag på bevilling	0	0	0
Ophør	0	0	0
Tilbagebetaling	5	0	2
I alt	5	0	2

Tabel 2.18 Pension (72 sager)

	Ændrede	Hjemviste	Stadfæstede
Afslag på bevilling	1	3	2
Ophør	6	5	10
Tilbagebetaling	19	17	9
I alt	26	25	21

2.6.3 Enligsager afgjort i 2013 (tidligere Pensionsstyrelsen)

Tabel 2.19 International pension (26 sager)

	Ændrede	Hjemviste	Stadfæstede
Afslag på bevilling	0	0	1
Ophør	2	0	3
Tilbagebetaling	0	1	19
I alt	2	1	23

2.6.4 Enligsager afgjort i 2014 (tidligere Pensionsstyrelsen)

Tabel 2.20 International pension (7 sager)

	Ændrede	Hjemviste	Stadfæstede
Afslag på bevilling	0	0	0
Ophør	0	1	0
Tilbagebetaling	4	2	0
I alt	4	3	0

2.6.5 Enligsager afgjort i 2013 (Udbetaling Danmark)

Tabel 2.21 Familieydelse (33 sager)

	Ændrede	Hjemviste	Stadfæstede
Afslag på bevilling	2	2	4
Ophør	3	1	10
Tilbagebetaling	1	2	8
I alt	6	5	22

Tabel 2.22 International pension (2 sager)

	Ændrede	Hjemviste	Stadfæstede
Afslag på bevilling	0	0	0
Ophør	0	0	0
Tilbagebetaling	0	0	2
I alt	0	0	2

På området for almindelig pension afgjorde vi ingen sager fra Udbetaling Danmark om enlige i 2013.

2.6.6 Enligsager 2014 (Udbetaling Danmark)

Tabel 2.23 Familieydelse – ekstra og ordinært børnetilskud (361 sager)

	Ændrede	Hjemviste	Stadfæstede
Afslag på bevilling	1	4	4
Ophør	39	37	233
Tilbagebetaling	21	5	17
I alt	61	46	254

Tabel 2.23 indeholder en opgørelse over alle sager om ekstra og ordinært børnetilskud. Ud af det samlede antal på 361 sager, vedrører 294 af sagerne e-boks problematikken. Alle e-bokssagerne er registreret som sager om ophør. Vi henviser til afsnittet ovenfor om e-bokssagerne.

For at kunne lave en bedre sammenligning, har vi udskilt e-bokssagerne fra de almindelige sager om ekstra og ordinært børnetilskud.

Tabel 2.24 Familieydelse – ekstra og ordinært børnetilskud - almindelige sager, dvs. ikke e-bokssager (67 sager)

	Ændrede	Hjemviste	Stadfæstede
Afslag på bevilling	1	4	4
Ophør	5	0	10
Tilbagebetaling	21	5	17
I alt	27	9	31

Tabel 2.25 Familieydelse – ekstra og ordinært børnetilskud e-bokssager (294 sager)

	Ændrede	Hjemviste	Stadfæstede
Ophør	34	37	223

Tabel 2.26 Pension (53 sager)

	Ændrede	Hjemviste	Stadfæstede
Afslag på bevilling	1	1	3
Ophør	3	9	10
Tilbagebetaling	13	8	6
I alt	17	18	19

Tabel 2.27 International pension (15 sager)

	Ændrede	Hjemviste	Stadfæstede
Afslag på bevilling	0	0	0
Ophør	0	0	0
Tilbagebetaling	1	4	10
I alt	1	4	10